

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 9-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 6

Gorica - 7. februarja 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Podlaga narodnega dela

Ljubezen do naroda se kaže predvsem v delu zanj. To delo pa mora služiti v prvi vrsti njegovim duhovnim dobrinam. Med temi zavzemajo verske in moralne dobrine prvo mesto. Tudi narodi so dolžni priznati svojega Stvarnika in ga tudi častiti. Dolžni so se podvreči njegovim postavam, spoštovati njegov dekalog. Narodi, ki teptajo religijo in moralna načela, gredo svojemu propadu naproti. Seveda se ta proces propadanja ne izvrši od danes do jutri: božji mlini meljejo počasi, a meljejo gotovo.

Mogočni Rimljani so začeli propadati, ko je začelo propadati njihovo moralno življenje, ko rimske žene niso štele več svojih let po konzulih, ampak po številu svojih mož. Francoski narod je moral grozovitosti revolucije plačati z lastnim trpljenjem. Poleg tega je revolucija prinesla Francozom Napoleona, ki je bil prava šiba za Francoze in ostalo Evropo. Pa tudi Napoleon sam, ki je prelil cele potoke krvi ter položil svojo roko celo na Kristusovega namestnika, je končal slednjič na samotnem otoku sv. Helenee. — Mogočno Avstrijo, ki ni hotela dati slovanskim narodom polnih narodnih pravic, so ti narodi razbili, še predno so ji mogli zunanji sovražniki zadati smrtni udarec. — Razboriti nemški narod, ki je prejel toliko umskih darov od Boga, ki pa je kljub temu zasejal toliko umske, verske in moralne zmede med evropske in tudi druge narode, ta narod, ki se je čutil poklicanega, da bi gospodoval vsem drugim narodom, je padel slednjič tako nizko, da se je pustil voditi od nadutega, nenormalnega kaprola Hitlerja, ki je spraval nemški narod v najhujšo zgodovinsko katastrofo. Kaka usoda čaka slednjič tiste narode, ki so prišli po svoji krivdi pod komunistično diktaturo, ne vemo. Vemo pa to, da nič protinarav-

nega, nič protibožjega ne more obstati in da nosi v sebi kal svojega razpada.

Vsi ti nauki zgodovine ne smejo zadesi pri nas na gluha ušesa. Tudi naš narod, posebno pa naša tukajšnja manjšina, bo le toliko časa živela, dokler bo svoje narodno življenje naslanjala na večno veljavne naravne in božje zapovedi. Nezmotljiva tolmačica naravnih in božjih zapovedi pa je katoliška Cerkev. Zato ne smemo mimo nje, če nočemo zaiti pri svojem delu za narod na stranska pota, ki bi postala za našo malo narodno manjšino naravnost usodna. Vse naše kulturno, socialno in gospodarsko delovanje mora sloneti na principih, ki jih Cerkev oznanja. Posebno pa se mora vse zakonsko in družinsko življenje in vzgoja mladine razvijati v pravcu teh načel. Družine, ki ne spoštujejo božjih zapovedi, ki teptajo svetost zakona s pregrešnim omejevanjem številca otrok ali ki vzgajajo svoje otroke v protikrščanskem duhu, so zapisane propadu, čeravno navidezno prospavajo. Vse kar nasprotuje naravnim in božjim zakonom nima trajnega obstoja, kot ga nima hiša, zidana na pesek in o kateri pravi Kristus: »In ulila se je ploha in pridrli so nalivi in privršali so vetrovi ter butnili v ono hišo: in padla je in njena podrtija je bila velika.« (Mt 7,27).

Tako bo tudi naša narodna hiša propadla, ako je ne bomo postavili na trdna tla Kristusovih načel.

A. P.

Eisenhower in Sov. zveza

Ameriški list »Springfield Republican« prinaša članek, v katerem razpravlja v mnenju, ki ga je general Eisenhower izrazil pred kratkim v nekem intervjuju o Evropi in Sovjetski zvezi.

Kakor pravi ta list, je Eisenhower dejal, da ni kmalu pričakovati splošnega napada Sovjetske zveze in

da naj bi po njegovem mnenju evropski narodi pospešili svoje prizadevanje za tesnejšo politično in gospodarsko združitev. Te izjave imajo poseben pomen, ker jih je dal general Eisenhower, ki ima zaradi svojega posebnega položaja posebno jasen pregled nad dogajanjem, pregled, kakor ga ima le malo ljudi. Listi nato nadaljujejo:

Četudi morda ni točno generalovo mnenje, da bodo notranje slabosti, omejena industrijska proizvodnja ter prevozne in prometne težave sovjetskega področja odvrgle Moskvo od tega, da bi sprožila novo svetovno vojno, pa ga mnoga očitna dejstva vendar potrjujejo v tem.

Če bi se vse zahodne evropske države s svojim inteligentnim ljudstvom, bogatimi gospodarskimi možnostmi, tehnično sposobnostjo in skupno kulturno tradicijo združile, bi bila s tem ustvarjena trdna struktura gospodarske, politične in vojaške sile, ki bi bila skoraj nepremagljiva ovira za nadaljnjo sovjetsko ekspanzivnost na evropski celinici ter bi mogla postati najvažnejši branik svobode na svetu.

la o položaju na Daljnem vzhodu, toda »izkušnje so optimistične v sicer zelo temni sliki.«

Med najbolj žalostnimi dejstvi je sprememba 400 milijonov ljudi, ki so nekoč bili prijatelji demokracije, v sovražnike, zaradi vzpostavitve komunističnega režima na Kitajskem.

Poudariti pa je treba visoko moralno in vodstvo ameriške vojske, kakor tudi dobro postopanje z ujetniki ZN.

Angleški kralj Jurij umrl

V sredo zjutraj so našli v lastni sobi v Buchinghamski palači mrtvega angleškega kralja Jurija VI. Pokojni vladar je že dalj časa bolehal. Znano je, da je moral v sept. l. l. prestati zelo težko operacijo na pljučih. Po prestani hudi operaciji je zgedalo, da se je njegovo zdravje znatno okrepilo. Dan pred smrtjo so ga še videli na sprehodu precej čilega. Tako, da je njegova smrt popolnoma iznenadila svet in spravila v veliko žalost ves angleški narod. Znano je, da je bil pokojni kralj Jurij zelo priljubljen med narodom. Njegova starejša hči — prestolonaslednica Elizabeta se mudi na obisk v Keniji - Afrika, odkoder bo skupno z možem knezom Filipom z

letalom takoj prispela v London, kjer bo morala kot prestolonaslednica zasesti slavni prestol angleških kraljev.

Beograjska vlada obžaluje

Pod pritiskom svetovnega javnega mnenja in po vsej verjetnosti še koga drugega je beograjska kom. vlada izrazila ljubljskemu pomožnemu škofu A. Vovku svoje obžalovanje zaradi napada nanj, ki se je izvršil na novomeškem kolodvoru v nedeljo 20. jan. Msgr. Vovk je vladnega odposlanca sprejel v ljubljanski bolnici, ker so njegove opeklane, zlasti

Usoda vojnih ujetnikov v Rusiji

Iz vrste komentarjev uglednega ameriškega dopisnika Paula Forda prinašamo razmišljanje o usodi vojnih ujetnikov v Sovjetski zvezi, napisano ob sedanjem zasedanju posebne komisije Združenih narodov za to vprašanje, ki se pravkar vrši v Ženevi.

Po vsem današnjem svetu je na stotisoče zaskrbljenih ljudi, ki zahtevajo, naj jim povedo, kaj je z njihovimi ljudmi, ki so prišli med svetovno vojno v sovjetske roke.

Doslej se je že večkrat vedno znova pojavljalo to vprašanje pred Združenimi narodi. Zastopniki mnogih držav so v imenu humanosti pozivali Sovjetsko zvezo, naj odkritosrčno odgovori na to pereče vprašanje. Tak odgovor Sovjetske zveze bi nekako pomiril gorečo bojazan, ki je zagrenila srca neskončnih tisočev Nemcev in Japoncev in tudi Italijanov.

Sovjeti so na ta vprašanja odgovarjali pod pritiskom Združenih narodov z veliko nevoljo. Toda pri tem so se tako izjavili in se zapletali v napake v čisto preprosti aritmetiki, kot bi šlo za malenkosti.

Da pa vso stvar mogoče le potisnejo vsaj za korak naprej, se je prav v ta namen sestala v Ženevi posebna komisija Združenih narodov za vojne ujetnike, ki je prav te dni zopet na delu.

Sovjetska zveza doslej še ni poslala svojega predstavnika na to zasedanje in to kljub dejstvu, da je med podpisnicami ženevske konvencije iz leta 1948, ki govori o ravnanju z vojnimi ujetniki.

Japonci cenijo, da je še okoli 400.000 mož, o katerih nimajo nobenih poročil. Nemški voditelji pravijo, da je okoli 200 do 400 tisoč mož bivše Wehrmacht nekje za železno zaveso.

Edine številke, ki jih je dala Sovjetska zveza o vojnih ujetnikih, je leta 1950 objavila sovjetska tiskovna agencija TASS.

Tedaj je ta poročala, da je Sovjetska zveza vrnila vse japonske vojne ujetnike razen 2467 ljudi, ki so jih zadržali kot vojne zločince ali zato, ker so bili bolni. Kasneje je TASS poročala, da so bili vrnjeni tudi vsi nemški vojni ujetniki raz-

zen 13.500 mož, ki so jih zadržali iz istih vzrokov.

Toda med številkami 400.000 in 2467, kakor tudi med 200.000 in 13.500 je velika razlika.

Če so ti ljudje mrtvi, naj nam Sovjeti to povedo. In če so mrtvi, kje so pokopani? Kajti če so mrtvi — in nihče ne more verjeti, da bi to moglo biti res — potem morajo biti nekje grobovi in grobove je mogoče nadzorovati.

Gre pa še za nekaj drugega, o čemer bi svobodni svet rad dobil pojasnilo. Sovjeti navajajo, da so bili nekateri teh mož zadržani kot »vojni zločinci«. Česa pa so jih obtožili? Kje so njihovi akti, kje so njihove obsodbe?

Upravičeno sumimo, da so te nesrečne ljudi odpeljali v suženjska taborišča za nečloveško železno zaveso.

Prekop med Volgo in Donom

Sovjetski tisk poroča, da mislijo odpreti Sovjeti letošnjo pomlad nov plovni prekop med Volgo in Donom. S tem bodo dosegli pomemben napredek, ki bo prišel do izraza tako na gospodarskem kakor tudi na vojaškem področju.

V gospodarskem oziru bo prekop znatno olajšal notranje vodne transporte, kar bo morda razbremenilo preobremenjeno železniško omrežje. Hkratu pa bo postalo pomanjkanje dobrih avtomobilskih cest manj občutljivo.

V vojaškem oziru pa bo prekop omogočil prehod ladij iz severnih voda na Črno morje in obratno. Tako bodo lahko plule ladje iz Baltika skozi osrčje Rusije in jim ne bo treba delati dolgega ovinka po Atlantiku in Sredozemskem morju. To ima seveda svoje velike prednosti za sovjetsko pomorsko poveljstvo.

Hkratu pa je treba priznati, da bodo Sovjeti, če bodo zares odprli

ta prekop, dokazali, kako tajno izvajajo vsa svoja dela. Kopanje prekopa se je začelo leta 1948, toda vse do leta 1950 sovjetska vlada ni črhnila besede o tem zunanjem svetu in niti sovjetsko ljudstvo ni zvedelo zanj.

Če so lahko ohranili celo tako pomembno stvar tako dolgo časa tajno, kake druge velike vojaške in gospodarske izpremembe se potem prav tako lahko dogajajo za železno zaveso, ne da bi Sovjeti črhnilo o tem kako besedo? — sprašuje ameriški list New York Times.

O takem prekoku, ki bi vezal Črno morje, Kaspiško in Severno ledeno morje ter Baltik, so ruski gospodarstveniki in politiki sanjali že od časov Petra Velikega. Sedaj je podoba, da se bližamo uresničitvi teh sanj, saj je Volga že dolgo povezana s posebnim kanalom s Severnim ledenim morjem. Sedaj bo še z Donom in po njem s Črnim morjem.

Nov razvoj v Egiptu

Že zadnjič smo poročali o preobratu, ki se je izvršil v egiptovski notranji politiki, kjer je padla dosedanja vlada Nahas Paše in je prišel na državno krmilo zmerni Maher Paša. Ta si je postavil za prvo nalogo pomirjenje duhov v notranjosti države. To se mu je pretekli teden v precejšnji meri posrečilo. »Osvoobodilni bataljoni« so sklenili, da ne bodo več izvajali napadov na Britance ob Sueskem prekopu. Tako je tam po dolgih tednih zavladalo precejšnje zatišje. Tudi v mestih ni bilo več običajnih neredov. V notranji politiki je Maher Paša napravil še širokopoteznejši poskus: povabil je vse stranke k ustvaritvi »domovinske fronte«.

Sprva se je zdelo, da bodo vse stranke pristopile. Pozneje pa so opozicijske stranke svoj pristop od-

rekle in je pristopila le wafdistična stranka, ki je bila prej na vladi. Če se Maher Paši ne posreči ustvaritev »domovinske fronte« bodo verjetno morali razpisati nove volitve.

Rimski senat zoper novi fašizem

Po večdnevnih debatah so v rimskem senatu sprejeli zakon o pobjanju novih fašističnih gibanj, kakor tudi vseh totalitarnih gibanj, ki bi se pozneje kdaj pojavila. Pri glasovanju je vladni predlog dosegel velikansko večino. Vzdržali so se le komunisti, ki se ne strinjajo z nekaterimi točkami zakona.

Da stopi novi zakon v veljavo, ga mora odobriti še poslanska zbornica. Tu pa ne bo težav, ker ima vlada v parlamentu večjo večino nego v senatu.

Spor zaradi povišanja plač državnim nameščencem se je tako poravnal, da je parlament pristal na kompromisni predlog poslanca Bettiola, ki določa, da se izglasovana vsota 61 milijard nanaša na celoto poviškov, ki jih bo vlada priznala nameščencem. Kako pa bodo to vsoto razdelili, mora šele določiti parlamentarna komisija.

Kardinal Spellman o korejskih vojnih ujetnikih

Kardinal Spellman je govoril pred odvetniškim društvom države New York o vtisih svojega nedavnega potovanja na korejsko fronto.

Izjavil je, da si več kot en milijon komunističnih vojnih ujetnikov, ki so v rokah vojske ZN, ne želi vrniti domov. Skupno je teh ujetnikov poldrugi milijon, kar pomeni, da se jih 72% ne mara vrniti pod komunistični režim.

Posebno je še govoril o skupini 300 kitajskih vojakov, ki so se sami tetovirali z besedami »jaz sem anti-komunist«, v kitajski, korejski in angleški abecedi. Ti Kitajci, je dodal, so mu izjavili, da te zadostujejo za njihovo obsodbo na smrt, če bi jih ZN vrnili v komunistično Kitajsko.

Vprašanje svobodne izbire vojnih ujetnikov je glavni spor v pogajanjih za premirje. Komunisti zastopajo stališče, da morajo biti vsi vojni ujetniki vrnjeni, brez ozira na njihove osebne poglede, zastopniki ZN pa so mnenja, da lahko sami vojni ujetniki odločajo o svoji usodi.

Prej omenjenih 300 Kitajcev želi, da bi jih poslali na fronto ZN, da bi lahko aktivno pokazali, svoje nasprotstvo proti komunističnemu režimu.

Kardinal je dejal, da ne more podati splošno optimističnega poročila.

Prva predpostna nedelja

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 20, 1-16)

Tisti čas je povedal Jezus svojim učencem to priliko: *Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, ki je šel zjutraj zgodaj najemat delavce za svoj vinograd. Pogodil se je z delavci po denarju na dan in jih je poslal v vinograd. In šel je ven okrog tretje ure in videl druge na trgu stati brez dela. Tudi tem je rekel: 'Pojdite še vi v vinograd in, kar bo prav, vam bom dal.' In so šli. Okrog šeste in devete ure je zopet šel in storil prav tako. Ko je šel okrog enajste, je našel druge, da so postavali, in jim rekel: 'Kaj stojite tukaj ves dan brez dela?' Odgovorili mu: 'Nihče nas ni najel.' Reče jim: 'Pojdite tudi vi v vinograd!' Ko se je z večerilo, pravi gospodar vinograda svojemu oskrbniku: 'Pokličite delavce in jim daj plačilo, začeni od poslednjih do prvih.' Pristopili so torej tisti, ki so bili prišli okoli enajste ure, in dobili so vsak po denarju. Ko so prišli prvi, so mislili, da bodo prejeli več; pa tudi ti so prejeli vsak po denarju. In ko so prejeli, so začeli godrnjati nad hišnim gospodarjem in so rekli: 'Le ti poslednji so delali eno uro, pa si jih izenačil z nami, ki smo prenašali težo dneva in vročino. On je pa odgovoril enemu izmed njih: 'Priatelj, ne delam ti krivice; ali se nisi po denarju z menoj pogodil? Vzemi, kar je tvojega, in pojdi. Hočem pa tudi temu poslednjemu dati kakor tebi. Ali ne smem storiti, kar hočem? Ali je tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober? Tako bodo poslednji prvi in prvi poslednji. Zakaj veliko je poklicanih, a malo izvoljenih.'*

Sv. Ambrož in kapitalizem

Ko je Marx iskal izraza svoji 'nadljudjavi', pač niti ni slutil, kako je že sv. Ambrož, ki je živel v 4. stoletju po Kristusu, v svojih knjigah o Nabutu in Tobiji z ognjeno besedo risal strahotno plodno moč kapitalizma. Tudi ime »capute« se najde med drugimi imeni, katere navaja, da bi označil neizčrpno Protusovo naravo oderuškega kapitala. »Kač«, pravi Ambrož, »je sličen denar, ki venomer hudo rodi. Kapital je hujski od kače, ki od posledice porajanja končno pogine, dočim kapital brez nehanja spočenja in poraja, in kmalu v svojih obrestih prekaša prvotno svoto. A bolečine poroda posojilo, ki samo ne more ploditi, prenaša na ubogega dolžnika. Kapital je plodovitejši od zajcev. Nobena rastlina, nobena žival se v rodovitnosti ne more s kapitalom meriti. Vse kar raste, pride do kraja rasti, ko rast preneha. Le denar naprej raste brez meje in konca; dobiček ne pozna odmora. Kakor morje brez nehanja valovi, tako je denar vedno v gibu in teku, sadove nosoč. Pri teka s prijaznim šumljanjem, odhaja med vzdihom in jokom. Potaplja rodolomne v svoja brezna, jih nage izbruhava in pušča nepokopane ležati. Morje je mnogim koristno, denar prinaša splošno propast.«

In zopet isti škof: »Za bogate in uboge, za vse skupaj je zemlja ustvarjena. Zakaj hočete pravico do te zemlje le sebi pridržati? Vi bogatini nečete, da bi vaša posest koristila, ampak blodnja in besnost vaše lakomnosti vas naganja, da vse druge izobčujete od posesti in užitka. Malo vas je skrbel, da bi od svoje posesti sadov dobili. Vsa vaša misel je tuhta, kako bi si še siromakovo last osvojili. Tujo last smatrate za svojo zgubo. — Za vse je vendar ustvarjen svet, ki si ga samo vi lastite. A z zemljo se niste zadovoljni. Še nebo, zrak in morje, vsem v rabo namenjeni, bi hoteli zase imeti. Kako velika množica ljudi bi lahko našla prežitek na zemlji, katero si ti kot svojo last ogradil. Ptici se družijo in v velikih jatah letajo po zraku; živali se zbirajo v črede, ribe se družijo. Le ti, človek, izobčuješ svojega brata, med tem ko divjačina daješ obilno prostora. Divjačina postavlja stanove, človeška bivališča podiraš! Bolj in bolj razmakaš meje svoje posesti, ker ne moreš trpeti človeka za sosedo.« (De Nabuteh3).

Nerazumljiva je božja dobrota in potrpežljivost. Jezus ni povedal prilike o delavcih v vinogradu brez razloga. Hotel je vlti poguma tistim, ki so v skrbeh zaradi dolgega zgrešenega življenja; pa tudi tistim, ki se bojijo, da so premalo naredili za Boga.

Bog je tako velikodušen, da se marsikdaj zadovolji z zadnjo minuto življenja. Spoved na smrtni postelji, ali vsaj odkritosrčno kesanje in je rešeno vse. Pozabljeni so grehi, odprta je pot do srečne večnosti. Seveda ne sme to postati pravilo, da bi se zanašali na milost v zadnji minuti, prej bi pa brezskrbno živeli. To bi se reklo predrzno zaupati — kar je greh zoper Svetega Duha. Gre za tiste nesrečneže, ki se v življenju ne znajdejo, zadnji trenutek pa jih premagava milost božja.

Noben človek tudi ne more imeti dovolj zaslužnja za Boga. Naj bi delal, kar bi hotel, naj bi se še tako mučil zaradi Boga, nikdar ne bi mogel reči: Storil sem dovolj, sedaj bom počival! Ob koncu življe-

Iz življenja Cerkve

Poprava berlinskih cerkva

V velikem Berlinu je bilo pred zadnjo svetovno vojno 278 katoliških cerkva. Ob koncu vojne je ostalo od vseh teh cerkva le 25 nepoškodovanih, medtem ko je bilo 39 popolnoma porušenih. Od ostalih cerkva je bilo 69 cerkva težko in 145 cerkva lahko poškodovanih. Do sedaj so popravili 57 cerkva in 63 kapel ter jih zopet odprli službi božji. V zahodni coni Berlina so katoličani popravili 37 cerkva in 19 kapel.

Ameriški črnci

V Združenih državah Severne Amerike živi kakih 14 milijonov črncev, od katerih je le 400.000 katoličanov. Kaj pa je vzrok, da je tako malo ameriških črncev prestopilo v katoliško Cerkve? Vzroki so razni. Predvsem ne smemo zabiti, da tvorijo katoličani v Združenih državah le slabo petino celotnega prebivalstva, medtem ko spada ostalo prebivalstvo k neštetim protestantskim ločinam (sektam) ali pa k ljudem, ki nimajo nobene vere. Drugi vzrok, da se je tako malo črncev oklenilo kat. vere je v tem, ker prebivajo ti črnci predvsem v južnih pokrajinah Ameriške zvezne države, torej ravno tam, kjer so katoličani bolj redko naseljeni. — Velika ovira pri tem je tudi propagandna raznih protestantskih sekt, ki ima bogate denarne vire na razpolago in ki stavi na svoje privržence le malenkostne verske in moralne zahteve, kar ima na plitve značaje precejšnje privlačnosti. Temeljna zapreka pa je predvsem zapostavljanje črnškega plemena, ki je bilo krivo, da so bili črnci do zadnjih časov izključeni iz javnega življenja srednjih slojev, ki so povsod glavni nosilci verskega življenja.

Toda vedno večje število spreobrnencev v zadnjih letih dokazuje, da je nastopila v tem oziru precejšnja sprememba. In ta sprememba ni slučajna, ampak izvira iz novega stališča, ki ga je zavzelo belo pleme napram socialnim in verskim problemom črnškega plemena. Člani belega plemena so končno uvideli ter začeli glasno poudarjati, da nasprotuje zapostavljanje črnškega plemena vsem naravnim in krščanskim principom in da je čas, da se s tem krivičnim ravnanjem enkrat za vedno pomete. To energično stališče so zavzeli posebno katoličani, ki so prelomili z dosedanjjo prakso ter začeli sprejemati črnce

nja Bog plačuje naša dobra dela, a zraven daje še večjo nagrado, ki je nismo zaslužili. Na to božjo velikodušnost je Jezus pokazal pri delavcih, ki so delali samo eno uro v vinogradu, pa so vendar dobili celodnevno plačo.

Ne poznamo dolgotrajnosti svojega življenja in ne moremo reči, ali je jutro ali poldne že zadnji večerni mrak. Zadnje ure bi hoteli še marsikaj nadomestiti. Mnogo bolj varno je celodnevno delo, stalna zvestoba do Boga. Tako bomo vsak trenutek Gospodu lahko odgovorni na njegov klic: Glej, pripravljen sem! Čeprav sem se trudil, ti morem le zelo malo pokazati. Plačuj me zato predvsem po meri moje dobre volje!

***

MOLITEV

MOLITVE SVOJEGA LJUDSTVA. PROSIMO GOSPOD, MILOSTNO USLIŠI: DA BOMO, KI ZA SVOJE GREHE PO PRAVICI TRPIMO, V SLAVO TVOJEGA I-MENA MILOSRČNO ODREŠENI.

Koledar za prihodnji teden

10. februarja. NEDELJA. 1. predpostna; Sholastika, devica.
11. PONEDELJEK. Lurška Mati božja.
12. TOREK. Benedikt, spoznavalec.
13. SREDA. Katarina Riči.
14. ČETREK. Valentin, mučenec.
15. PETEK. Favstin in Jovita, mučenca.
16. SOBOTA. Julijana, devica.

na svoja vseučilišča in v druge zavode ter jim odprli vrata v semenišča in samostane. Veliko je pripomogel k temu tudi katoliški tisk, posebno pa katoliški škofje, ki zahtevajo popolno enakopravnost črnega plemena v Cerkvi in v vsem ostalem javnem življenju.

To odločno zadržanje katoličanov je vplivalo blagodejno na miselnost ameriških črncev ter veliko pripomoglo k razširjanju kat. vere med njimi. Število črnških duhovnikov, redovnikov in redovnic je začelo stalno naraščati, ravno tako pa tudi število črnških laikov izobražencev, ki so za spreobrnjenje preprostega ljudstva tako neobhodno potrebni. Vsa katoliška svetna in redovna duhovščina je v prvih vrstah gibanja za popolno izenačenje belega in črnega plemena. Črnci se vsega tega dobro zavedajo ter kažejo svojo hvaležnost s tem, da se katoličanom vedno bolj in bolj približujejo ter da v vedno večjem številu pristopajo v kat. Cerkve.

K sedanjim razmeram je veliko pripomogla tudi zadnja svetovna vojna. Črnci, ki so služili v ameriški vojski ter se borili na vseh koncih sveta, so spoznali, da ni nikjer takega plemenskega razlikovanja in zapostavljanja, kot ravno v Ameriki; zato ni čudno, da so se vrnili domov z neodoljivo željo po popolni enakopravnosti. Spoznali so tudi, da je ravno katoliška Cerkve tista, ki v prvi vrsti zagovarja njihove pravice, in da je njihova resnična prijateljica, ki njihovim umskim in srčnim težnjam najbolj odgovarja.

Velikodušnost mehikanskih katoličanov

Radijski igravec Mario Morena je tekom desetturke oddaje po radiu zbral več kot milijon prenosov (kakih 60 milijonov it. lir) za ureditev trga pred cerkvijo gualupske Matere božje. Omenjeni umetnik je namreč od poldne do desete ure zvečer recital na radiu prizore iz raznih dramatskih del, v odmorih pa je pozival prebivalstvo, naj daruje po svojih močeh za omenjeni namen. Trideset telefonistk je zapisovalo darove, ki so jih darovalci označili po telefonu. Mnogo velikodušnih darov je prišlo od strani industrijev in trgovinskih magnatov, a tudi priprosti in ubogi ljudje so dali, enako evangelijski vdovi, svoj skromni dar.

Konec slovenskega Karmela

Slovenskega Karmela ni več! Vsem, ki so ga poznali, pomeni to meč v srce.

Ob Zaloški cesti v ljubljanskem predmestju Selu je na ozkem pasu zemlje med cesto in strugo Ljubljanice stal preprost samostan. Bil je le nekoliko povečana stara kmečka hiša. Na vogalu, ob cesti je bila prizidana skromna, a lepa in skrbno snajžna cerkevica sv. Jožefa. Cela stena nad oltarno mizo je bila ena sama veličastna slika: Sveti Jožef v nebeški glorijski, obdan od svetnikov in svetnic karmeličanskega

tihi kotic in se priporočali sestram v molitev. In nešteti so bili uslišani in potolaženi. Odkar pa je sveta karmeličanka Mala Cvetka dobila svojo ljubko kapelico, se je število obiskovalcev karmeličanske cerkve še pomnožilo.

Dvainšestdeset let je obstajal Karmel na Selu. Kristina Bernard, lastnica kmetije, je svoje posestvo darovala karmeličankam, sama pa vstopila kot oblatinja med nje. Tedanji ljubljanski škof Jakob Missia je z velikim veseljem uredil vse potrebno za ustanovitev naselbine. Dne 12. junija 1889 je na ljubljanski železniški postaji sprejel prve karmeličanke, ki so prišle iz Grada. Sam jih je popeljal v novo, res ubožno in strogo spokorno pripravljeno bivališče. Vrata za njimi so se zaprla, še mrtve niso prišle ven, saj so pokopane v lastni grobnici sredi vrta. Od tega prvega dne so mirno živele: nihče jih ni preganjal, nihče motil. Celo nasprotnik njihovega načina življenja se je spostlivo priklonil nerazumljivi žrtvi teh izbranih duš. Do leta 1945 so v samozatajevanju vse žrtvovali za duše, za spreobrnjenje grešnikov, za uspeh in blagoslov dušopastirskega dela... Z molitvijo in žrtvami so bile najmočnejše sotrudnice za kraljestvo božje v ljubljanski škofiji.

Nič se ne čudim, da je zaradi tega satan škripal od srda in jeze: ko je prišel brezbožni komunizem v domovini na oblast, je razgalil karmeličanke. Le nekaj starih in bolnih je še smelo prebivati v zakristiji. Izgovor je bil, da potrebujejo prostore za svoje urade; a gotovo v vsej Ljubljani ni manj primernih prostorov za urade, kakor tesni Karmel s svojimi malimi celicami. Cerkev je zaenkrat še ostala odprta in preostale redovnice — štiri, če se ne motim — so še molile in delale še hujsko pokoro ter bile v zakristiji Jezusu že bliže kot kdaj prej.

Satan še ni bil miren. Grizlo ga je, da ognjišče ljubezni, molitve in pokore v slovenskem Karmelu še ni popolnoma ugas-

Sod farnim zvonom

Najbolj so pa ponosni farani na zvonove. In kako bi ne bili? Pesem zvonov se jim je priljubila. Ljubeznivo in proseče vabijo utrujene in obtežene v posvečene, prostorne cerkve, kjer so klečali nekdanji očetje in matere ter našli mir in zadovoljnost. Različna je ta pesem zvonov, kot so različni dogodki, ki jih zvonovi opevajo. Vse drugače pojejo zvonovi v adventnih zornicah, kot v otožnem postu, popolnoma drugo melodijo ubirajo v sveti noči, ko nalahno pojejo uspavanko svetemu Detetu kot pa za Veliko noč, ko zmagoslavno praznujejo Krista zmagoslavca. Strašen in pretresljiv je njihov glas, ko rezko in pretresljivo kličejo na pomoč ob času ognja, proseč in grozopoln je njihov jek, ko naznanjajo divjo nevihto in žalostna ter turobna je njih pesem, ki jo pojejo zadnjič človeku od njegovi smrti. Ljudje poznajo te melodije in pusto ter strašno bi jim bilo, ko bi utihnil zvonovi. Rano jutro ugaslemu dnevu morajo zopet zapeti zvonovi. Lepa je ta pesem takrat, ko jo v pomladi slavski prenašajo na perutih, lepa je celo takrat, ko jo divja burja sunkoma podi mimo hiš in skal. Le zvonite, zvonovi, po naših vaseh! Zvonite z vsjo slovesnostjo, da bode preglasili ves razkavi šum sveta in se bo vzbudila naša duša iz smrtnega spanja, ko bo slišala vaše božje besede in nebeške speve! Naj vaši iskreni in proseči glasovi vzbudijo hrepenenje po svetem miru tudi onim, ki so ga zgubili. Zvonovi, zvonite!

Gospodov dan

Ni lepše slike iz življenja našega naroda, ko je nedelja po naših kmečkih župnijah. Naši kmečki domovi so oznaženi, sobe lepo snažno pometene, klopi in mize pomite, kuhinjska posoda vsa bleščeča, saj so se prejšnji dan še pozno zvečer trudile nad njo pridne roke. In pripravljane za cerkev! Oče in starejši člani družine so obrili skrbno obraz, fantje poiskali lepšo sukno in klobuk, dekleta lepše krilo in jopico, mamica pa znaša že vse jutro srajčke in obleke za malčke.

Med tednom so delali vsi potni in zamazani, nedelja pa jih je prenovila. Komaj odvabi, hitijo trumoma po vseh potih in stezah proti cerkvi moške, fantje, deklice, dečki, otroci od rokav očetov, rdečelične mladenke z molitvenikom, vsi žarečih in slavnostnih obrazov.

Zavzoni. Oglasijo se orgle, zadoni petje, zatrepečejo ustnice in zamolijo srea. Koliko prošnje se dviga v nebo! Nov teden prihaja in z njim nove težave in presenečenja. Duša, ta uboga naša duša, potrebuje moči in podpore, da ne opeša.

Sivolasi mašnik se skloni. Proseče prosí

nilo. In našel je v ljubljanski mestni upravi voljne pomočnike: Cesto je treba nujno razširiti, ker je baje tak velikanski promet na njej (kdo razmere pozna, bo vedel, da ni res!), zato se mora samostan s cerkvijo vred porušiti! V letu 1951 je bilo v Ljubljani tako sklenjeno in prav na praznik svete Male Cvetke, dne tretjega oktobra, so pričeli s pripravami za podiranje...

Za Terezikin god je bila zadnja služba božja v cerkvi. Ob pol šestih zjutraj je bila slovesna peta sveta maša in potem še dolgo v dopoldne tihe maše pri vseh treh oltarjih. Vsa cerkev je bila slovesno razsvetljena; za slovo je še gorela elektrika. Po opravljenih svetih mašah pa so prišli delavci podirati. Okrog cerkvice so napravili ograjo in vhod v cerkev zaprli.

Za peto uro popoldne je bila — kakor vsako leto za ta dan — oznanjena pobožnost v čast Mali Cvetki. Ljudje so prišli, a niso mogli do cerkvenih vrat. Pa so šli na vrtno stran, prebili zid in napolnili cerkev do zadnjega koticika. Tok je bil že prekinjen in elektrika ni več gorela: prižgali so sveče, kolikor so jih še imeli. Po vseh oltarjih so gorele. Najprej so molili rožni venec, potem je bila pridiga, kateri so sledile pete litanije in blagoslov. Za konec je vsa cerkev zapela Te Deum — zahvalno pesem Bogu za vse v tej cerkvi prejete dobrote; za vse milosti, ki jih je Bog dajal v dvainšestdesetih letih redovnicam in pa vernikom, ki so se njihovim molitvam priporočali. Vse ljudstvo je pelo in jokalo obenem.

Prav značilno je to za trdno vernost našega ljudstva. Jokalo je od žalosti, da brezbožne sile uničujejo brez pametnega razloga Bogu posvečen kraj molitve in žrtve. A vendar so peli z vsem srcem Zahvalno pesem: hvalo Bogu za blagoslov v teh dvainšestdesetih letih in trdnem upanju, da bo nekoč zrastle nov Karmel na kraju, kjer ne bo potrebe razširjati ceste.

odpuščanja zase in za one, ki so združeni z njim v isti družini. Govori! Kakor je rodovitna zemlja, ki jo obdeluje naš kmet, kakor so rodovitne naše njive in vinogradi, tako dobra in rodovitna zemlja je tudi naše, še nepokvarjeno kmečko ljudstvo za zrne besede božje.

Daruje! Na zlati pateni dviga kruh in z njim nešteto src in hrepenenj: upe in bojazni, pomanjkanje in domotožje, utrujenost in razočaranje, solze in žulje in veselje, katerega pusti nebo rasti tudi po naših kmečkih domovih.

In zatem? Nebo se približa zemlji. Najsiho breme naše še tako težko in naše solze še tako grenke — takrat, ko prihaja Gospod, se olajša teža bremena in osuše potoki solza.

Veste, kaj mislim, kar si izreči ne upam? Med polni glas orgel zabrni srebrni glas zvončka. Petje umolkne, po celi cerkvi zavlada skrivnostna tihta, kolena se pripogibajo in celo najkrepkejša pleča mož se sklonejo globoko k tlom. Takrat obišče Bog svoje ljudstvo in sivolasi duhovnik Ga dvigne v kočku pšeničnega kruha, da zro človeške oči skritega Njega, katerega bodo gledale nekoč očeta. V nedeljo šele začuti človek, da je v resnici bitje neizmerne vrednosti, ker zaradi njega sam Stvarnik zapusti nebo in ga zamenja z zemljo.

Ni dovolj! Zopet pozvoni in Bog prihaja v srca človeških otrok. Nihče ni izvzet. Tam zunaj cerkve, o ja, tam zunaj so ljudje bogati in ubogi, imenitni in preprosti, učeni in neučeni — tu pred skupno družinsko mizo pade vsa stanovska in socialna razlika. Kdor išče Boga v obhajilu, ne more tudi v praktičnem življenju zatajiti tega pridobljenega prepričanja. Dobro vem, da bo tam zunaj cerkve kralj ostal kralj, berač ostane berač. Vemo, da gospodar in hlapec ne bosta zamenjala svojih vlog — nekaj pa tudi vemo: da se bo ostrina nasprotstva med njima omilila, ker bo Eucharistija spremenila njih srca. Bogataš tudi zunaj ne more pozabiti, da je pri obhajilu mizi z njim enakopraven klečal ubogi hlapec in da je Kristus objemal oba z enako ljubeznijo. Ta tihi in globoki vpliv, ki se izliva iz Hostije, čuti vsi, ki so v nedeljo deležni svetega družinskega obeda.

Maša je končana. Še enkrat dvigne župnik roke v blagoslov želeč, naj bi spremeljal ljubljene farane v veselih in žalostnih trenutkih novega tedna. Zatem utihne petje in dođe le orgle. V močnih valovih odhajajo farani od maše in z njim gre nedeljski mir in blagoslov. — — —

(Nadaljevanje)

RESNICA O DOGODKIH V NOvem MESTU

Razni časopisi so prinesli poročilo o »incidentu« v ljubljanskim administrativnem msgr. Antonom Vovkom ob priliki njegovega obiska ali pravilnice nameravane obiska v neki župniji v bližini Novega mesta na Dolenjskem v Sloveniji. Večina teh poročil izhaja iz istega vira, ki je dogodke prikazal in prikrojil po svoje: ta vir je radio Beograd.

O tem dogodku, ki bi se mu pravilneje zmaglo reči: barbarski napad, so prišla iz zanesljivega vira zelo podrobna poročila, ki jih v naslednjem prinašamo.

V nedeljo dne 20. januarja 1952 se je administrator ljubljanske škofije prevzeli msgr. Anton Vovk odpeljal z jutranjim vlakom iz Ljubljane proti Novemu mestu, da bi v župniji Stopiče pri Novem mestu blagoslovil nove orglje v župni cerkvi. Škofa sta na poti spremljala dva duhovnika, ki jih »Slovenski poročevalci« navaja imenoma: kanonik dr. Franc Kimovec in župnik Campa. Potovanje je potekalo normalno in mirno do bližine Novega mesta. Nekoliko pred prihodom v Novo mesto pa je na nekem mestu, kjer je vlak verjetno zaradi popravil na progi počasneje vozil, vrgla neka oseba v okno oddelka v železniškem vozu, v katerem so potovali trije imenovani gospodje, steklenico z neko smrdljivo tekočino in to s tako silo, da je steklenica prebila šipo v oknu, padla pred škofa in se razbila.

Ob prihodu vlaka na postajo v Novem mestu, je vlak obstopila tolpa ljudi, ki škofu in njegovima spremljavalcema ni dovolila izstopiti iz postaje in nadaljevati pot v Stopiče, kjer je bila napovedana cerkvena slovesnost s pontifikalno sveto mašo. Škofa in oba duhovnika so zadržali na postaji. Tam je tolpa škofa psovala in zmerjala ter se iz njega norčevala nekaj časa, potem pa ga odvedla v čakalnico na postaji, ga položila na mizo, vanj pljuvala, ga ščipala, psovala ter se iz njega norčevala. To početje je trajalo nekako eno uro. Prisotna duhovnika sta brezuspšno skušala škofa braniti. Po poročilu iz komunističnega vira o čemer pa naše poročilo molči, naj bi se bil zavzel za red tudi neki policist, ki pa je takoj opustil poskuse, ko je tudi sam dobil zaušnico. Dasi v Novem mestu ne manjka organov za zaščito javne varnosti, se ves čas ni nihče javil, da bi napravil red.

Ko je škof uvidel, da je nemogoče nadaljevati pot v župnijo, kamor je bil namenjen, je sklenil, da se vrne nazaj v Ljubljano s prvim vlakom, ki je že stal na postaji. Odsel je s svojima spremljavalcema v železniški voz, da bi tam čakal na odhod vlaka proti Ljubljani.

Tolpa je škofa spremljala k vlaku, vdrla v železniški voz ter tam nadaljevala svoje početje. Končno je nekdo polil škofa s petrolejem ter ga zažgal. Škof je vrgel svojo suknjo s sebe ter se tako rešil najhujšega, ni pa utegnil pravočasno odvreči ovrtnik iz celuloida, ki se je vnel ter gorel na vratu, tako da je škof dobil pri tem znatne opekline na vratu in glavi.

Prišel je na mesto zdravnik in ambulanca, in zdravnik, ki je vstopil v voz, je odredil, da se bolni, prepelje v bližnjo bolnico. Tolpa pa je zahtevala, da gre peš in da ga ona spremlja. Škof je odklonil sprejem v bolnico pod temi pogoji ter se odločil, da se odpelje v Ljubljano z vlakom. Ambulanca je odšla nazaj v Novo mesto brez pacienta. Dasi je vlak odšel v Ljubljano šele okrog 1 pop., se tudi po vsem tem ni javil noben čuvar javnega reda, da bi skušal izpolniti svojo dolžnost.

Škof se je torej nahajal v mrazu, ki je takrat dosegel ca 20° C, brez suknje in brez kolarja v železniškem vozu več ur ter prišel končno v Ljubljano, kjer se je v stolni cerkvi sv. Nikolaja obhajal ter nato predstavil v bolnici. Zdravniki so mu svetovali, naj ostane v bolnici do ozdravljenja. A iz previdnosti, da bi v slučaju komplikacij ne pustili k njemu duhovnika, se je vrnil domov. Čez dva dni se je spet predstavil v bolnici. Med tem se mu je stanje poslabšalo tako, da je moral ostati v bolnici. S seboj si je vzel še nekega duhovnika. Do tega poročila se škof še nahaja v bolnici.

Čeprav trdijo uradna poročila, da so »incidenta« povzročili »neznanje« partizanov, katerih sorodniki so padli med vojno, da je bil to spontan izliv jeze naroda, ki sovraži reakcionarne elemente in nekdanje kolaboratorje, je resnica nekoliko drugačna. Kako so ti neznanje elementi mogli vedeti ne le, da pride škof v nedeljo in prav zjutraj v Novo mesto, marveč celo, v katerem vozu in še več, v katerem oddelku voza se vozi, da so mogli vreči steklenico skozi okno prav v tisti oddelku? Kdo na svetu bo verjel, da se je tolpa na postaji v Novem mestu kar slučajno znašla? In če je res prišel neki policist, ki da je hotel

napraviti red in zavarovati škofa, zakaj ni alarmiral močnejše patrolje, ki bi bila kos položaju? Zakaj skozi 5 ur, ko je škof čakal na postaji, ko se je vrnila ambulanca brez pacienta ni noben organ javnega reda niti mignil, da bi napravil konec barbarskemu postopanju s škofom?

Lepa slika razmer v državi sedem let po vojni, in v deželi, kjer narod spontano

Novi hrvatski škofje

Sv. stolica je imenovala dva nova škofa na Hrvatskem. Prvi je msgr. dr. Dragan Čelik, do sedaj župnik v Sarajevu, ki je postal škof v Banja Luki. Novi škof je iz Slemena pri Travniku, kjer se je rodil leta 1894. Gimnazijo je dovršil v Travniku, doktorat iz cerkvenega prava pa v Rimu. Posvečen za škofa je bil dne 23. decembra v Beogradu, kjer ga je posvetil beograjski nadškof msgr. dr. Ujčić v prisotnosti papeškega odpravnikarja poslov pri nunciaturi v Beogradu msgr. Oddija. Sposvečevalca sta bila skopljski škof dr. Smiljan Čekada in djakovski pomožni škof msgr. Štefan Bauerlein.

Drugi novi škof je msgr. Jožef Pavličić, o katerem smo že poročali. Ta je sedaj šel za pomočnika msgr. Buriću v Senju, ker

spoštuje duhovščino kakor malokje drugje. Odgovoren za red v državi Sloveniji je notranji minister Krajger. Če ni bilo mogoče od vse te tolpe, ki je skozi pet ur počenjala take stvari na postaji in to pri belem dnevu, vpriči potnikov, če ni bilo od vse te tolpe najti niti enega odgovornega, potem je to le prejasen znak, da je bilo vse od zgoraj pripravljeno, organizirano in tedaj pade vsa odgovornost na koga? Na najvišje organe za zaščito javnega reda in miru v deželi.

mora ta upravljati tudi reško škofijo, katero je do sedaj vodil msgr. dr. Srebrnič s Krka. Msgr. Pavličić bo imel sedež na Reki. Zelo mlad je še, saj mu je komaj 38 let. Tudi njega je posvetil beograjski nadškof Ujčić v župni cerkvi v Pazinu. Sposvečevalca sta bila msgr. dr. Burić in pa dr. Dragotin Nežić, ki upravlja puljsko škofijo. Pristvovali so še msgr. dr. Srebrnič, msgr. Vovk, pomožni škof ljubljanski, in pa msgr. Oddi. Posvečenje se je izvršilo v nedeljo dne 13. januarja. — Tako ima hrvatska Istra dva živeča škofa, ker je tudi msgr. Ujčić Istran. Msgr. Pavličić je bil v šolskem letu 1925-26 gojenec Slovenskega Alojzijeveca v Gorici. Bogoslovje je študiral istotako v Gorici.

Stalin — antikrist

Radijska postaja »Glas Amerike« je oddajala te dni komentar k aktualnemu dogajanju v svetu pod naslovom »Stalin — Antikrist«, iz katerega povzemamo naslednje misli:

»Dogajanje današnjega sveta značilno predstavlja dva kipa. Prvi je kip diktatorja Jožefa Stalina, ki so mu ga postavili te dni v osvojeni Budimpešti. Drugi kip pa je Kralja miru, Jezusa Kristusa, postavljen na vrhu Andskega gorovja na meji med državama Čile in Argentino. Postavili so ga skoraj pred 50 leti.

Oba kipa sta visoka nekaj čez osem metrov, s tem pa je tudi konec vsake podobnosti med njima. Stalin je upodobljen v navadni obleki, Kristus pa v starodavnem plašču ovčjih pastirjev, v rokah pa drži velik in težak križ.

Budimpeštanski komunist. dnevnik »Magyar Nemzet« opisuje Stalinov kip tako-le:

»Vidimo nasmejani Stalinov obraz, z njegovimi brki in značilnimi obrvmi, kakor ga je ovekovčeval navdih Sandorja Mikuša in kakor se bo oziral s svojega visokega podstavka na osvobodjene madžarske množice, ki bodo korakale mimo bronastega kipa.«

Mimo Kristusovega kipa na Andih pa nikdo ne koraka. Po stezi globoko dol pod vrhom pride večasih mimo kaka tovarna kolona s prelaža Burros in preprosti gonjači mul se ozirajo na Kralja miru in se ponižno prekrizajo. Toda mimo njega ne korakajo v strunnem koraku, kajti to je kralj miru.

Novi Stalinov kip, visok osem metrov, pa gleda na budimpeštanski trg, na katerem so podrla cele bloke hiš, da so napravili prostor zanj. Med poslopji, ki so jih podrlji, je bila tudi ena najstarejših cerkev Kralja miru.

Magyar Nemzet« pravi, da gleda Stalinov nasmejani obraz na »osvobodjene madžarske množice.« Gleda pa tudi na široke ceste in vidi na vsaki vozove, ki odvažajo deportirance in ki so kot črni krokarji, ki prinašajo nesrečo. Mož, ki je upodobljen v kipu je oče deportacijskega načrta za »osvobodjene« madžarske množice. S svoje osemmeterske višine se ozira preko Budimpešte. Kot črni krokar se dviga nad delavske hiše in prisluškuje, kako tajna policija trka na vrata. Gleda, kako suvajo uboge, preplašene ljudi na cesto, in vidi, kako ločijo može od žen in otroke od staršev. Vse to vidi s svojega podstavka. Vidi tudi prilizovalce kakor je Rakoszy, ki je izvedel tako »osvobodjenje« madžarskih množic. Vidi vedno novo odvažanje ljudi in sliši vedno spet trkanje na vrata, in še in še, in potem vidi na železniški postaji tovarne vagonne, natrpane s človeškim tovorom, ki se nato odpeljejo proti neznanemu cilju. Vse to gleda Stalin. Otrok v joku kliče svojo mater,

a član Rakoszyjeve tajne policije ga pripravi k molku s surovim udarcem v obraz. Stalinov kip pa se smehlja s svojega visokega podstavka na trgu Gyorgy Doza. Smehlja se ob misli, da je on tisti, ki je povzročil tako osvoboditev.

Madžarski minister za ljudsko kulturo je dejal pred kratkim v nekem svojem govoru:

»Stalin je zastavonosilec vsega človeštva«. Pozabil je povedati, če so vključeni v to človeštvo tudi tisti tisoči, ki so jih prav takrat izganjali iz njihovih domov in trgali od njihovih družin, in milijoni, ki so jih pregnali že pred tem, ter desetine milijonov, ki so jih umorili ali izstradali, mučili ali topli...

Daleč onstran oceana na najvišjem vrhu najvišjega gorovja pa stoji Kralj pastirjev in se ozira po svetu. On, ki je sam poznal zlo, pripoznava zlo. On spada k drugemu svetu, svetu miru, Njegovega miru. Njegov kip, ki stoji vrhu Andov, je vlit iz vojnega orožja, iz topov dveh držav, ki sta bili nekoč na tem, da se spopadeta.

Leta 1904 se je namreč zdela vojna med Argentino in Čilejem neizogibna. Šlo je za meje med tema državama. Vsi poizkusi za diplomatsko rešitev so se ponesrečili. Zdelo se je, da bo morala človeška kri orositi sporno ozemlje vrhu Andov. Vojski sta bili že pripravljene za spopad. Toda težki občutek strašne odgovornosti, ki se je polastil vidilnih ljudi na obeh straneh Andov, je povzročil, da so začeli razmišljati o pogubnih posledicah take rešitve, ki bi jo prineslo orožje. Potem pa so se namesto odločitve, ki bi jo povzročila mrtva in surova žrela topov, rajši sporazumeli, naj reši spor mednarodno razsodišče. Pamet in pravica sta zmagali.

Tako so postavili Kristusov kip na Ande v čast miru in ne vojne. Spomenik naj bi slavil mir, pravico in človeško bratstvo. Oba naroda sta se združila v eni misli in sicer v tej, kdo bi bolje uresničil tiste čednosti, ki jih je Kristus učil v svojem življenju z božjimi besedami in posvetil s svojo mučeniško smrtjo na križu...

Čigava podoba bi mogla bolj po pravici kraljevati na najvišjem vrhu celine, kakor podoba Tistega, ki že 20 stoletij govori le besede ljubezni in miru?

Ko je madžarski minister Revai govoril ob vznosu Stalinovega kipa v Budimpešti, je bil njegov govor poln izrazov »zadušili homo v krvi«, in »vojna proti tujim zatiralecem«. Na vznosu Kristusovega kipa na Andih pa so vklesane samo te preproste besede:

»Prej. naj se to gorovje zdrobi v prah, kakor pa bodo Čilenci in Argentinci prelomili mir, za katerega so prisegli ob vznosu Kristusa Odrašenika, da se ga bodo držali.«

GOSPODARSTVO

Vsaj to moraš vedeti o rodovitnosti zemljišč

Če hočemo, da se bodo rastline razvijale in dale pridelek, moramo poskrbeti, da bodo imele na razpolago vse ono, kar rabijo za svojo zgradbo. Teh snovi pa je mnogo. Poleg vodika, kisika in ogljika, ki jih rastlina dobi iz vode in iz zraku, pa so nujno potrebne naslednje snovi: dušik, fosfor, kalij, apno, mangan, magnezij, žveplo in železo. Zadnje štiri pa potrebujejo rastline v zelo pičli meri in se nahajajo v zadostni količini skoraj v vseh zemljiščih. Vendar se je začelo znanstvo v zadnjem času brigati tudi za te snovi — vedno v zvezi z rastlinami —, četudi so druge bolj podrejenega pomena.

Kmetovalce mora skrbeti predvsem za prve štiri, da jih bodo imele rastline vedno dovolj na razpolago. Pri tem pa je potrebno pomniti:

APNO: V veliki večini naših zemljišč je tega dovolj. Ni pa dovolj apna v močvirnatih krajih in tam je trosenje apna nujno potrebno, če hočemo zvišati in zboljšati prideleke. Apno pa ne trosimo po zemljiščih vsako leto, temveč v presledkih nekaj let, a takrat v večjih količinah.

KALIJ: Tega je dovolj v vseh naših ilovnatih zemljah, primanjkuje ga pa v peskastih in prodastih. Tu ga moramo trošiti. Ravno tako ga moramo dati rastlinam, ki ga mnogo potrebujejo. Take rastline so trta, pesa, predvsem pa krompir. Za krompir je kalij celo najbolj važno gnojilo.

FOSFOR vpliva na rast in razvoj semen in plodov, DUŠIK pa na razvoj zelenih delov rastline. Obeh teh redilnih snovi v naših zemljiščih redno primanjkuje in zato moramo z njimi gnojiti. Edino pri stročnicah (fižol, grah) in pri deteljah si lahko prihranimo gnojenje z dušikom, ker imajo te rastline posebne priprave za izrabo zračnega dušika.

Hlevski gnoj je popolno gnojilo, ker vsebuje vse one snovi, ki jih rastline potrebujejo. Vendar tu ne smemo izgubiti iz vida, da je hlevski gnoj enostransko gnojilo: vsebuje sorazmerno preveč dušika in premalo fosforja. Zato pa mora vsak kmetovalec dokupovati fosfornih umetnih gnojil (superfosfat!), četudi bi imel še tako velike količine domačega hlevskega gnoja. Le če bo pametno dopolnil z umetnimi gnojili gnojenje z domačim gnojem, le v tem slučaju bo dosegel najvišje prideleke.

Kar je rečeno glede hlevskega gnoja, velja tudi za gnojnico.

Februarja sejemo oziroma sadimo

na prosto česnik, čebulček, zgodnji grah (koncem meseca tudi ostale grahe), špinato, korenček, peteršilj, radič, v zavetne lege tudi solato.

V tople grede sejemo predvsem paradiznike, zgodnje zelje, papriko in melancane ter solate.

Na njive sejemo jaro pšenico (»mentana« ali »ancona«), med pšenico deteljo in korenje.

Posarje — sporno jabolko

Sedaj, ko v vseh državah atlantskega sporazuma z mrzlično naglico pripravljajo prihodnje zasedanje držav Atlantske zveze v Lisboni, katero bo začelo 16. februarja, je nenadoma prišlo na dan in postalo zopet boleče vprašanje Posarja. Francoska vlada je namreč svojega vrhovnega residenta (namestnika) v Posarju imenovala za poslanika pri posarski vladi v Saarbrückenu. S tem je dejanski priznala Posarje za samostojno republiko.

To dejanje francoske vlade je razburilo duhove v Bonnu, kajti Nemci se niso odrekli upanju, da se bo nekoč posarska kotlina zopet vrnila k Nemčiji. Vložili so protest zoper tako samovoljno postopanje v Parizu ter celo zaprosili, naj tudi Nemčijo sprejmejo kot enakovredno članico v Atlantsko zvezo.

Nepremišljeni korak francoske vlade in reakcija Nemčije je postavila v tem trenutku na resno preizkušnjo dobro voljo obeh držav, da pride do Združene Evrope. V spor so posegli tudi ameriški minister Acheson in pa Eden. Oba ta dva iščeta neko srednjo pot na ta način, da bi Francija znova potrdila veljavnost izjave iz leta 1950, po ka-

Zaščita hišnih pomočnikov (tudi služkinj)

Po zadnjem ljudskem štetju je v Italiji nad 670.000 hišnih pomočnikov, med katerimi je seveda večina žensk, saj je moških komaj 76.000. Hišne postrežnice imajo sicer različne nazive — služkinje, sobarice, kuharice, itd. — a so vse skupaj najbolj izrabljen del delovnega ljudstva, najmanj socialno zaščiten.

Izgleda pa, da se bodo razmere izpremenile. Parlamentu so namreč predložili 4 poslanci osnutek zakona za zaščito hišnih pomočnikov. Parlamentu je sicer predloženi nekaj stotin različnih novih zakonov, a ta zakonski osnutek je vključen v onih 90, katerim je priznana nujnost. Torej je verjetno, da bo prišel kmalu na vrsto.

Osnutek predvideva največ 13 urni delavnik, en prost tedenski dan — če mogoče nedelja —, dnevno 1 uro počitka, plačane letne počitnice, izplačilo 13. mesečne plače in še več drugih socialnih pridobitev, predvsem pa starostno oskrbo.

Ne obrezuj še trt

Glede obrezovanja trt imajo naši trto-rejci kaj čudne pojme, ali pa sploh uobehi.

Premnogi obrežejo svoje latnike čim so potrgali grozdje. Ti se ne zavedajo, da je v trti še pregibanje sokov ne samo toliko časa dokler ima trta še liste, temveč tudi še pozaje.

Drugi obrežejo trte pozneje, a januarja so večinoma že obrezane. Ti delajo napak, ker podvržejo vplivu zmrzali mnoge poganjke. Saj z obrezovanjem trto vedno več ali manj ranimo in na teh ranah škoduje zmrzal.

Zato pa je najbolje, da pustimo trte v miru vsaj do konca februarja. In tudi takrat obrežemo le take trte, ki rastejo v toplih legah. Ostale naj počakajo marca.

Okoli trt imaš itak dovolj drugega dela: kopanje in gnojenje, pripravlanje kolov, kopane jam za posaditve, itd. Trte pa obreži takrat, ko se ni več bati ledu.

Zaprte živali

Zima je sovražna živalim, ko jih gospodar zapre, četudi niso prav nič krive. Saj to je celo lepo, da ima gospodar tako skrb do svojih živali.

Ima pa res pravo skrb? Skrbi li kaj za čist zrak? Ali ni v hlevu tak zrak, da bi ga lahko kar z nožem rezal? Vlažen in smrdeč, zaudarja po amonijaku in ogljikovi kislini! Vse to zelo škodi vsem živalim, posebno če je gospodar tako »skrbenc«, da tedne ali celo mesece hleva ne prezrača.

In kako je z gnojem? V takih hlevih so navadno kar cela gnojišča: gnoja na pedi. Zakaj tako? Ker tak »skrbenc« živinorejce misli, da vpliva visoka plast gnoja na zvišanje toplote, kar pa je ravno narobe res. Toploto dobi žival samo od suhe in sveže stelje, ne pa od mokrote.

Če ljubiš svoje živali, potem očisti gnoj vsaki dan, vsaki dan vsaj malo prezrača in če je količjak vremena, naj žival napravi na prostem par korakov.

Vendarle!

Londonski »Daily Telegraph« je v januarju objavil, da sta Fronta za neodvisnost Trsta in »proti-titovska stranka slovenske manjšine« poslali predsedniku g. Trumanu in g. Churchillu poslanico, ki se zavzema za njuno naklonjenost za vzpostavitev STO. Poročilo je »Telegraph« poslal njegov dopisnik iz Trsta.

Z veseljem beležimo prvo tako poročilo v angleškem tisku.

PRISPEVAJTE
za L. Kemperlov sklad!

STRŽAŠKEGA

Smrt kulturnega delavca

Dne 31. februarja letos je umrl v naši glavni bolnici upokojeni učitelj g. Nazarij Križman. Pokojnik je brat proseškega gospoda župnika in je bil več let učitelj na Opčinah in v Sv. Križu pri Trstu. V življenju se je vsestransko udejstvoval na kulturnem polju. Zlasti so poznane njegove skladbe. Preostalih naše iskreno sožalje! Naj počiva v miru!

Osnovnošolskim učiteljem

Višja šolska uprava sporoča, da je Prosvetni urad Zvezniške vojaške uprave razpisal izpite iz slovenščine za osnovnošolske učitelje, ki so zaposleni na tukajšnjih slovenskih šolah, in ki imajo učiteljski usposobljenostni izpit za pouk na italijanskih šolah.

Prizadeti dobe potrebna pojasnila pri ravnateljstvu Slovenskega učiteljskega v Trstu (ulica Lazzaretto Vecchio II/II), kjer bodo morali vložiti tozadevne prošnje do 20. februarja 1952.

Natečaj za mesta asistentov, lektorjev in „tehnikov“ na tržaški univerzi

Na tržaški univerzi so razpisani natečaji za šest mest asistentov in lektorjev ter pet mest tehnikov. Prošnje, opremljene s predpisanimi listinami, je treba vložiti do 29. febr. 1952 pri tajništvu univerze, kjer tudi lahko dobijo prizadeti nadaljnje podrobne informacije.

Povišanje najemnin v Trstu

Zvezniška vojaška uprava je imela za umestno, da izda nova določila glede višine najemnin in podnajemnin. Ta določila je objavil Uradni list 1. februarja 1952.

S tem ukazom št. 18, ki je stopil v veljavo dne 1. februarja, se dovoljuje določeno povišanje najemnin; v večini primerov znaša povišane 25 odstotkov višine najemnine, plačljive 31. januarja 1952. V primeru luksuznih hiš lahko povišanje doseže 50 odstotkov, medtem ko se bodo najemnine v primeru hiš, ki so bile prvič dane v najem med januarjem 1946 in februarjem 1947, povečale za 10 odstotkov.

Nobenega povišanja ne bo v primeru stanovanjskih hiš najnižje kategorije, zlasti glede stanovanj po kletah ali glede stanovanj, ki obstojajo iz ene same sobe brez pritliklin in tako dalje.

Prispevki za kmetovalce na Tržaškem

Obvešča se kmetovalce, da bo Kmetijsko nadzorništvo z vsoto, ki jo je stavila na razpolago ZVU dovolilo za tekoči semester naslednje pobude v korist tukajšnjega kmetijstva:

1. Prispevek za nabavo kmetijskih strojev v najvišjem iznosu 30%. Prošnje je treba vložiti do 30. aprila t. l. Dana bo prednost onim strojem, katere bo posebna komisija smatrala bolj primerne za naše pogoje.

2. Prispevek za nabavo lucerne (večne detelje) v najvišjem iznosu 50%. Prošnje je treba vložiti do 20. februarja t. l.

3. Prispevek za nakup, vrtnice in čebulice gladiolov v najvišjem iznosu 40%. Rok za naročitve poteče 20. februarja t. l. Naročila pa se morajo nanašati na najmanj 30 vrtnic in 100 čebulic gladiolov. Ob naročitvi mora prosilec dati na račun lir 40.— za vsako vrtnico in lir 5.— za vsako čebulico.

4. Prispevek za nakup sladkorja (melitozija) za spomladansko pisanje čebel, v najvišjem iznosu 40%.

Prošnje je treba vložiti do 15. februarja tega leta.

Vse navedene prošnje in naročila morajo biti naslovljena na Področno kmetijsko nadzorništvo — ulica Ghega št. 6/I. — tel. 86-73.

Tržaški velesjem

Vladi Avstrije in pa Zahodne Nemčije sta te dni uradno izjavili, da bosta sodelovali na prihodnjem tržaškem velesjemu s postavitvijo lastnih paviljonov. Z Jugoslavijo se pa še vršijo tozadevna pogajanja, ki se pa bodo prav gotovo ugodno zaključila. Saj nam je znano že iz preteklih let veliko jugoslovansko zanimanje za tržaški velesjem! Veliko zanimanje za tržaški velesjem vlada tudi v državah Južne Amerike.

Brezposelnost v coni B

Zadnje dni prirerjajo jugoslovanske oblasti po vseh krajih cone B razna zborovanja. Na njih razpravljajo zlasti o veliki brezposelnosti, ki je tamkaj nastala vsled velikih odpustov delavcev, ki jih je oblast izvedla zaradi štednje. Ljudem priporočajo, naj bi šli delat na Reko. Tudi mladeniče od 14. let dalje pozivajo, naj bi šli na Reko, kjer bi imeli možnost izuči se v kaki njim primerni obrti. Na zborovanjih pozivajo tudi ljudi, pa ne hodijo iskat dela v Trst.

Ameriški rušilec v Trstu

Pretekli petek, 1. februarja, je priplul v našo luko ameriški rušilec Wood. S rušilec Wood je prispel v Trst tudi poveljnik šeste skupine ameriških rušilcev komander Straus. Ob tej priliki je skupno s kapitanom ladje obiskal našo mestno hišo in pa sedež ZVU. Rušilec se bo mudil v Trstu nekaj dni.

Podjetnost brezposelnega

Tiskovni urad CP je v nedeljo popoldan izdal poročilo o aretaciji nekoga Marijana Pipana iz Pirana v coni B. Aretirani Pipan je bil do nedavnega uslužben kot bolničar v Ankaranu. Ko so tamkaj zmanjšali število osebja, je bil odpuščen tudi Marijan Pipan. To je pa vzrok vse njegove nesreče! Hotel se je preživljati na dokaj čuden in podjeten način. Preskrbel si je prazna potrdila ekonomata bolnice v Ankaranu. Oborožen s temi dokumenti se je napotil v Trst, kjer je poskusil srečo. Predstavil se je raznim trgovcem s kolonialnim blagom kot ekonom ankaranske bolnice in zahteval kavo proti izročitvi potrdila, na podlagi katerega naj bi jugoslovanska misija izročila trgovcem takoj denar. Nasedel mu je le trgovec Romano Pecile z izročitvijo Pipanu 120 kg kave. Na jugoslovanski misiji so pa ostali prijetno iznenadeni, ko se jim je predstavil trgovec Pecile in zahteval plačilo za izročeno kavo. Uvideli so takoj, da je vsa stvar sleparija in javili slučaj C.P. Ravno pravčasno! Podjetni Pipan je medtem že prodal kavo kupljeno od Pecile-ja trgovcu Guštinu in bil v pogajanjih za nov nakup s trgovcem Zaccaria za enako količino kave. Seveda je policija Pipana takoj aretirala. Pred sodiščem se bo moral zagovarjati tudi trgovec Guštin, ker je kupil ukradeno blago.

pred čigar pretečim pokom so si tiščali usesa.

Le dva nista imela tega strahu: organist, ki je bil za danes neranljiv za smrt, in dobrovoljni debeli župnik, ki je tolažil ljudi: »Kar Bog varuje, je dobro varovano. Če mi prisodi smrt, bom prost vseh zemskih tegob. Kar molite, da me smrt zagrabl za vrat!«

Pršli so v Lier. Kakor navadno so šli skozi gosto množico ljudi, ki so vselej z velikimi zaskrbljenimi očmi radovedno prišli opazovati procesijo s kresto in vprašali, kdo je to pot umrl. In za Lierce je bilo pravo razočaranje ko so čuli, da ni bilo nobenega mrliča.

»Ali sem zato pustil samo hišo,« je dejal Josip Ferdiht, knjigovez, »da vidim prazno kresto? Prihodnjič ostanem doma. Potem se kot škropilnica, in procesija je podobna vsaki drugi.«

Vesljeje romarjev se je spremenilo v njih bojzani. Ker so brez mrliča prišli mimo predmestja »Pri starem Bogu« v Antverpnu, je Rikus stegnil roke, dolge kot mlinske lopate v zrak in zaklical: »Zvonili bomo z zvonovi, goreče sveče bomo danes postavili pred svoja okna!«

Smučarski vlak

Smučarski vlak, ki je odpotoval iz Trsta v nedeljo zjutraj, je prispel v Zagraj s 17 minutno zamudo. Tamkaj je pa moral neprivideno ostati skoro 3 ure. Okrog tisoč smučarjev je nestrpno čakalo na odhod vlaka. Vzrok tej zamudi je bila neka okvara na električni napeljavi med Gradiško in Rubijami. Okvaro je povzročil vlak, ki je pripeljal v Trst zavezniške vojske iz Avstrije.

Krvna banka

Krvna banka javlja, da je vsled raznih nezgod vedno večja potreba po krvi. Zato poziva vse one, ki bi hoteli pomagati bližnjemu, naj bi prihajali na center za transfuzijo krvi v čimvečjem številu. Zavedajmo se, da bomo morda včasih tudi mi ali pa naši dragi potrebni transfuzije tuje krvi! Kdor želi darovati temu centru nekaj svoje krvi, naj telefonira na 95-338. Zdravniško osebje in pa sestre so vedno na razpolago darovalcem.

Prometna nesreča

V torek popoldan se je zgodila v Trstu v bližini tovarne Gaslini lažja prometna nesreča. 19 letni Lojze Oblati se je zaletel

z motorjem »Guzzi Airone 250« v avto »Topolino«, ki ga je vozil 24 letni Albin Bak iz Gročane. Oblati je vsled zaleta ostal le lažje poškodovan, dočim se Baku ni prav nič zgodilo, razen, da je odšel s poškodovanim avtom.

V NEDELJO, 10. FEBRUARJA, SE VPRIZORI NA ODRU V BAZOVICI vesela pustna igra v dveh dejanjih

L A Ž N A Z D R A V N I K A

za uvod pa še zabavna burka

D V A P O L I C A J A

Kdor se hoče nasmejati do solz, naj pride!

Igrajo igralci iz Sv. Križa
Začetek ob 4h in pol

Z GORIŠKEGA

Novi štandreški upravitelj

Z dekretom goriške nadškofije z dne 1. febr. t. l. je bil imenovan za novega upravitelja štandreške fare č. g. Stanko Stanič, dosedanji ekonom v Malem semenišču. Predno je g. Stanič 1. 1945 postal ekonom v Malem semenišču, je bil veliko let župnik v Podgori. Sedaj se torej vrača v dušnopastirsko službo. Na novem mestu mu želimo največjih uspehov in obenem pričakujemo, da bo še nadalje ostal zvest »Katoliškemu glasu«, ki ga vodi že od začetka.

Smrt zavednega moža

V četrtek preteklega tedna je preminul v Gorici znani lekarnar g. Miha Košir. Pokojnik je bil veliko let uslužben v lekarni Kürner na Korzu. Splošno je bil poznan kot zelo marljiv in pa vesten mož. Pred časom si je zlomil roko. Od tedaj naprej ni bil več dober. Stalno je bolchal. Sedaj ga je pa smrt rešila trpljenja in pa osamelosti. Saj g. Košir ni imel lastne družine. K večnemu počitku ga je spremlilo veliko število naših ljudi. Naj mu bo ljubi Bog dober plačnik.

Naborniki

Goriški župan poziva vse mladeniče rojene v letu 1934., naj se vpišejo na občini v seznam nabornikov. V slučaju, da bi to ne storili fantje sami, morajo za njihov vpis poskrbeli roditelji. Vpisati se morajo tudi tukaj bivajoči apolidi ali tuji državljani, ki bodo po zakonu iz leta 1912 po odsluženem vojaškem roku pridobili italijansko državljanstvo.

Še vedno parkljevka

Zdravniško poročilo goriške prefekture za druge polovico meseca januarja javlja, da se je v tem času pojavilo 36 novih primerov svinavke in parkljevke v deželi. In sicer v Koprivi 14, v Krminu 2, v Foglianu 1, v Gradežu 1, Marianu 11, Romansu 2, San Canzianu 4 in v Sovodnjah 1 primer. V goriški občini niso zabeležili nobenega novega primera obolenja za to boleznijo.

Tam je bil Antverpen, in nihče ni bil mrtev.

»Hitreje, hitreje!« je šlo od ust do ust in naenkrat — procesija tisoč ljudi je bila kot en človek —, so šli hitreje, hitreje, da bi prevarali smrt in začeli so teči. Cerkovnik naprej z križem, oba strežnika, godba, ne da bi godla. Župnik je moral zraven z usmiljenim smehljajem ljudi opomniti, naj ostanejo mirni, in nato so moške in žene, bolniki, slepci, hromei — dirjali, in oba nosilca kreste sta tekla in postni voz je zadaj omahoval in oni, ki niso mogli več hoditi, so v njem sedeli drug poleg drugega kot slaniki v sodu, in nekaj jih je viselo, na stopnjicah, in one, ki niso mogli v voz, je vlekel zraven kot nore.

Zdelo se je, da nevidni lovec lovi jelena. In dirjali so in dirjali, vedno glasneje in bolj zmedenno se je čul začetek Ave Marije, kajti nihče ni mogel cele moliti in začeli so vpiti in trobiti.

In nedeljaki meščani, ki so po vrteh na deželni cesti pili pivo, kvartali ali kegljali, so se morali smejeti nad norim lovom te prestrašne človeške množice in so kričali: »Noreci, noreci!« Toda ko so slišali, kaj se

Do sedaj je v goriški provinci obolelo na parkljevki 71 goved. Vsekakor da misliti ta bolezen posebno sedaj, ko se bližamo pomladi. Če je ne bodo zatrli v kratkem času, bo škoda zaradi nje še občutnejša. Zato je prav, da bi oblasti sprejele res vse potrebne ukrepe in jih s primerno strogojstjo tudi izvajale.

Jubilej ravnatelja Slovenskega Alojzijevišča

Včeraj je praznoval v ožjem krogu prijateljev in svojih domačih 50-letnico rojstva vodja Slovenskega Alojzijevišča č. g. Janez Eržen. Ob tej priliki našemu jubilaru prav iskreno čestitamo in mu kličemo še na mnogo leta!

Požar v Stražicah

V noči nad torkom in sredo je nastal požar v prostorih delavske zadrge v Stražicah. Požar so naši gasilci koj kmalu pogasili, vendar je škoda občutna — skoro tri milijone lir.

V omenjeni zadrugi so si nabavljale hrano družine zaposlenih v delavnicah SELVEG — v tovarni v Stražicah in pa v podgorski predilnici.

Števerjan

V nedeljo popoldan, dne 3. februarja, se je vršil pri nas, ob obilni udeležbi vaščanov, občini zbor kmečkoo-delavske zveze. Na njem smo izvolili novi odbor, na čelu katerega stoji kot predsednik naš stari znanec Alojz Terčič. Prepričani smo, da bo tudi novi odbor branil naše koristi. Saj v njem imamo ljudi, katerim najbolj zaupamo!

Palača TELVE

Palača TELVE je skoraj pripravljena za sprejem uradnikov in pa nove avtomatske telefonske centrale. Na poletje bo že posloval tudi pri nas novi avtomatski telefon.

Izšel je „PASTIRČEK“

je zgodilo, so se pridružili, dirjali zraven, da bi videli, ali bo pred Verehemskimi vrati kdo umrl, in marsikateri so se poslužili prilike in niso plačali piva.

In tu so bila utrdbeno dela in Verehemska vrata s svojim bronastim levom. In drli in vihrali so pod globokimi vrati, in oni, ki se so nahajali le med utrdbenimi zidovi, so začeli takoj vpiti, vriskati in so od veselja dirjali. Vsi so hoteli istočasno skozi vrata.

Župnik je neprestano klical: »Na ta način si hoste sami ustavili pot!« Divja, slepa volja, da bi ostali pri življenju, jim je preobrazila pamet, da niso nič slišali in so si udirali vrata. Pehali so drug drugega in došli v trdnjavo. Odpirali so usta, da bi od veselja jokali.

In tedaj se je pripeljala napolnjena kočija v trdnjavo. Bili so veseli, da ni bilo mrliča. In godba je pričela igrati »Flamskega leva«; eni so klečali, drugi so plesali.

Solze so jim tekle čez urezana, prašna prepotena obličja. Peli so, vriskali, vsak se je veselil, ne le tega, da ni bil mrtev, temveč tudi, da ni moral nihče umreti. Čutili so se nehote kot celota enake mnogim,

Brescia

Dne 30. januarja je umrl v zavodu Usmiljenih bratov v Bresciji (Pilastroni) v 84. letu starosti usmiljeni brat Fr. Gotfrid Osojnik. Rojen je bil na Bizeljskem - Spodnje Stajersko. V Brescia je prišel z drugimi slovenskimi brati iz Novega mesta leta 1942. Pokojni je bil zvest čitatelj »Kat. glasa« N. p. v m. v tuji zemlji!

Koledar Svobodne Slovenije

Te dni smo prejeli nekaj izvodov koledarja zbornika »Svobodna Slovenija«, ki je po svoji vsebini zelo zanimiv. Kdor si ga želi nabaviti, naj se obrne na naše Uredništvo. Na razpolago imamo tudi nekaj izvodov zbornika »Čez izaroz«, ki so ga darovali Celovski Mohorjevi družbi argentinski Slovenci. Tudi ta knjiga je zelo zanimiva.

Radio Trst II.

Nedelja, 10. februarja: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Oddaja za najmlajše. — 12.15 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 16.00 Koncert pevskega zbora iz Lonjerja. — 18.00 Iz delavskega sveta. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.00 Književnost in umetnost.

Ponedeljek, 11. 2.: 18.15 Rimski Korsakov: Zlati petelin. — 18.40 Enesco: Romunska rapsodija št. 1. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Koncert mezosopraniške Justine Vuge Kraljeve. — 22.00 Puccini: La Boheme, 3. in 4. dej.

Torek, 12. 2.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Angleščina po radiu - 12. lekc. — 20.30 Aktualnosti. — 21.00 Heyerdhal: Kon Tiki, 3. nadalj. — 22.00 Beethoven: Simfonija št. 9.

Sreda, 13. 2.: 13.40 Dve Lisztovi rapsodiji. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Šola in vzgoja. — 21.00 Vokalni kvartet. — 22.00 Koncert violinista Ljudevita Dobronja.

Četrtek, 14. 2.: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 19.00 Slovenščina za Slovence. — 20.00 Koncert tržaškega komornega zbora. — 21.00 Radijski oder nato Prijubljene melodije.

Petek, 15. 2.: 13.00 Glasba po željah. — 18.15 Bartok: Koncert za klavir. — 19.00 Angleščina po radiu - 13. lekc. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Lalo: Španska simfonija za violino.

Sobota, 16. 2.: 13.00 Šramel kvintet in duet. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Pestri spored. — 22.00 Glasba iz revij. — 22.30 Ples za konec tedna.

Za SLOVENSKO ALOJZIEVIŠČE

Marijina družba v Trstu, ul. Risorta 3, po č. g. voditelju Omerski 10.000; ga. Terpin-Strel Tilka v počastitev spomina dr. Antona Gregorčiča 1000; N.N. 500; N.N. 1000; N.N. 300.— lir. Vsem darovalcem najprisrčnejša hvala! Prav posebej se vodstvo zahvaljuje Marijinim družbenicam, ki so tako velikodušno priskočile na pomoč zavodu, da mu tako olajšajo vzdrževanje revnih dijakov. O, da bi še drugi, zlasti taki, ki kaj premorejo, razumeli, da naša prošnja za pomoč ni navadno prosjačenje, marveč nujna prošnja, ker nam v resnici trda prede. Posnemajte!

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

G. Krušič Anton 1000; gdč. Gabrijela Mikluš, bivša učenka Šolskega doma, da počasti spomin pok. dr. Antona Gregorčiča, velikega prijatelja slovenskega šolstva 1000; Marinič Milka iz Milana 5000. — lir.

Vsem blagim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve!

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

FELIKS TIMMERMANS:

Procesija s kresto

Prevedel dr. IVO ČESNIK

Organist Rikus s kokošjo glavo, na kateri je migljalo eno samo pero in ki je vodil procesjo in uredil vse glede maš in ljudi in prenočišča, je tekkel hitro v svojem črnem ozkem sukničju od začetka do konca procesije in vedno z bojzajnijo vprašal: »Ali ni nihče bolan? ali ni nihče v tegobi? O, da bi enkrat ne imeli nobenega mrliča!« Sam ni mislil na to, da bi mogel umreti. Preveč je bil potreben, kdo bi sicer vodil procesijo.

Aers je ležal daleč za njimi; od zadnjega griča so videli v veliki daljavi zvonik v Lieru, ki se je dvigal kot šatulja za poper, in še nihče ni bil mrtev.

Bojazen se je bolj zajedala v njih srea, vsak je tiščal svojjo dušo z železnimi rokami v sebi. In drli so dalje, kolikor so mogli, in nihče ni čutil bolečin v nogah in zabreklih kolenih. Ves sprevod je bil podoben močno naplajenemu balonu,

kot ena edina bratska veriga. Plesali so okrog križa, metali klobuke v zrak, migali s polnimi kozarci.

Na župnikovo povelje je korakal nosilec križa dalje, in romarji so šli roko v roki, plesali in peli po udarcih godbe, ki je igrala koračnico.

In pred ugašajočim zlatim dnevom je molel kvišku zelenobakreni zvonik sv. Andreja temno proti nebu.

In tu so bili zvonovi v stolpu, ki so bingljali sem in tja, kar je mogel vsak videti in slišati.

»Mrtvaški zvonovi, mrtvaški zvonovi!« so začudeno klicali. »Saj vendar ni nihče umrl!«

Naproti procesji je prišla žena, stopila k župniku in mu nekaj zašepetala. In poročilo je šlo od ust do ust množice; Peter Ropotar je včeraj umrl v gostilni, ko je pojedel za stavo 24 trdo kuhanih jaje. In takoj je vedel tudi vsak, da je šel s procesjo in jo v Lieru iz bojzajni zapustil.

Veselja je bilo na mah konec, in bojazen je padla kot plamen v srea.

Usoda se je dotaknila z ledeno mrzlimi prsti njihovih las.

(Konec)